

FLORIANUS

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

- 1] Florianus is een bijvoeglijk naamwoord bij het werkwoord 'florére' = 'bloeien'; 'florens' = 'bloeierend', 'jeugdig', 'bekoorlijk' enz. Florianus is het bijvoeglijk naamwoord: dus 'tot de bloei behorend', 'tot de lente', 'behorend', 'bloeierend' enz.
- 2] 'Flos' = 'bloem' en 'Flora' is niet alleen de bloemenwereld, maar ook de lente; zij werd vereerd als godin van de lente. Florentius kan dus ook betekenen 'toebehorend aan godin van Flora'. Dus: 'bij de godin van de lente behorend'.

*

Florianus (ook Florian) van Lorch, Oostenrijk; martelaar; † ca 304. Feest 4 mei.

Aanvankelijk was Florianus in dienst van het Romeinse leger als de hoogste ambtenaar onder de stadhouder van een gebied waarin het tegenwoordige Oostenrijkse en Italiaanse Tirol liggen. Doordat hij de vastgestelde leeftijd bereikte, werd hij gedwongen het leger te verlaten en veteraan (= oudgediende) te worden. Hij woonde in het huidige St-Pölten, destijds Cetium geheten. Toen hij hoorde dat in Lorch (Lauriacum) een veertigtal christenen was gearresteerd en ter dood veroordeeld, reisde hij in allerijl daarheen om te redden wat er nog te redden viel. Onmiddellijk werd ook hijzelf gearresteerd, omdat hij niet de gebruikelijke godsdienstige offers wilde brengen. Hij werd veroordeeld tot de dood door verdrinking. Het vonnis werd op 4 mei 304 voltrokken door hem van de brug over de Enns in de rivier te werpen.

Met hem stierf nog een flink aantal christenen.

*

In later tijden zijn allerlei wonderen en mirakels aan dit verhaal toegevoegd. Zo zou zijn beul later met blindheid geslagen zijn. Zijn lijk zou op een rots gespoeld zijn waar een adelaar het bewaakte tot het door een weduwe, Valeria, werd weggehaald. Het lichaam zou door een span ossen zijn teruggereden, waarbij de dieren een onvoorziene route volgden. Waar het span stilhield ontspong een bron die er nog is tot op de dag van vandaag. Terwijl zich in de kerk van Lorch met historische zekerheid de stoffelijke resten bevinden van de medechristenen die tegelijk met Florian zijn omgekomen, is de begraafplaats van Florian zelf onbekend! Wel zijn er Florian-reliëken in de domkerk van Krakau. Als zij van 'omze' Florian zijn, rijst de vraag, hoe ze daar dan gekomen zijn. Een mogelijk antwoord is, dat Florian meteen al grote verering genoot, en door christensoldaten van een of ander Romeins legioen op hun veldtochten zijn meegenomen; zo zouden ze uiteindelijk in Krakau terechtgekomen kunnen zijn. Hij wordt afgebeeld als Romeins soldaat (met gepluimde helm, borstkuras en wapenrok) met vaandel, met een vat met water of met een molensteen (voor deze laatste twee attributen). Een mooie serie afbeeldingen over zijn leven, sterven en talrijke wonderen bevindt zich als plafondschildering in de kloosterkerk Sankt-Florian. Hij is patroon van Opper-Oostenrijk, van talloze waterputten en bronnen, van de brandweer, de pottenbakkers, smeden, schoorsteenvegers, zeepzieders, bierbrouwers; hij wordt aangeroepen bij brandwonden en tegen allerhande gevaren die door vuur en water worden veroorzaakt.

Zijn patronaat voor de brandweer ontstaat pas in de zeer late middeleeuwen (15e eeuw) en is te verklaren door het feit, dat zijn traditionele attribuut in de beeldende kunst van oudsher bestond in een waterton; daarmee werd herinnerd aan de wijze waarop hij ter dood was gebracht: door water. Welnu, deze ton is van lieverlee aangezien voor een blusemmer...

Sankt Florian is in Zuid-Duitsland en Oostenrijk een zeer populaire heilige. Men komt hem er zeer veel tegen, want hij siert vele buitenmuren van plaatselijke brandweerkazernes. Soms vindt men hem ook op gevels van particuliere huizen; een enkele keer met het rijmpje:

'O heiliger Sankt Florian! Beschütz unser Haus, zünd andre an.'

(= 'Heilige Sint Floriaan, Bescherm ons huis; steek andre aan!'...)

*

Er zijn nog een aantal heiligen en martelaren uit de eerste eeuwen van het christendom die Florianus heten.